

**BABITS MIHÁLY
A NAPKELETI BÖLCSEK
PÉLDÁJÁT KÖVETVE
KERESTE A BETLEHEMI
CSILLAGOT, ÉS HOSSZÚ
VÁNDORLÁS, BOLYONGÁS
UTÁN VÉGÜL A KERESZTEN,
A SZENVEDÉSBEN
TALÁLKOZOTT JÉZUSSAL,
A MEGVÁLTÓVAL.**

CSILLAG UTÁN című
VERSÉBEN MINDENT
ELMOND. LEÍRJA, HOGY
EGY ESTE KINYITJA AZ
ABLAKOT, ÉS FELNÉZ
A CSILLAGOS ÉGRE:

Ülök életunt szobámban,
hideg teát kavarak...
Körülöttem fájás-félés
ködhálója kavargó.
Kikelek tikkadt helyemből,
kinyitom az ablakot
s megpillantok odakint egy
igéretes csillagot.
Ó ha most mindent itthagynék,
mennék a csillag után,
mint rég a három királyok
betlehemi éjszakán!
Gépkocsin, vagy teveháton –
olyan mindegy, hogy hogyan!
Aranyat, tömjént és mirrhát
vinnék, vinnék boldogan.
Mennék száz országon át, míg
utamat szelné a vám.
„Aranyad tilos kivinni!”
szólna ott a vámós rám.
„Tömjened meg, ami csak van,
az mind kell, az itteni
hazai hatalmak fényét
méltón dicsőíteni.”
Százszor megállítanának, –
örülnék, ha átcsuszom:
arany nélkül, tömjén nélkül
érnék hozzád, Jézusom!
Jaj és mire odaérnék,
hova a csillag vezet,
te már függnél a kereszten
és a lábad csupa seb,
s ahelyett hogy bölcsőd köré
szórjak tömjént, aranyat,
megmaradt szegény mirrhámmal,
keserűszagu mirrhámmal
kenném véres lábadat.

Hat betegségben töltött év keserves
gyötrelmei, a szervezetroncsoló
és folyamatos fulladást okozó
rák, a műtétek és sugárkezelé-
sek, a lelki szorongások és első-
tétülések, ugyanakkor a felvillanások és örök
reménykedések eredményeként jelentek meg
utolsó versciklusaiiban a legértékesebb irodal-
mi gyöngyszemek. A nagybeteg költőről Rad-
nóti írta a legmegrendítőbben: „Csak csont,
bőr és fájdalom.” Babits rákos betegsége alatt
felfedezi a szenvedés értelmét, és azt, hogy
„aki nem akar szenvedni, kétszer szenved”.

Márai Sándor a *Babits Emlékkönyvben* írja a
Lélek című írásában:

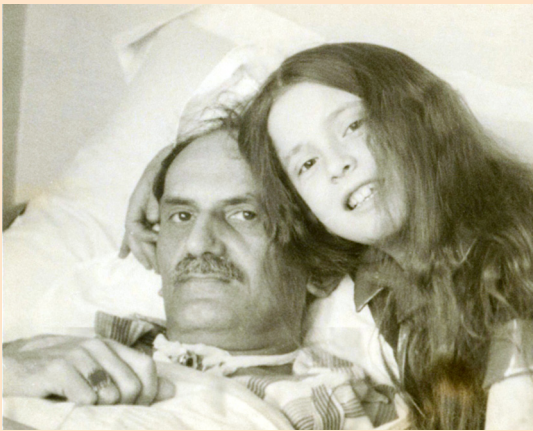
„Mikor Kosztolányi haldoklott, Babits már ha-
lálós beteg volt. A halálraitélt meglátogatta a
haldoklót. Sokáig ült betegágyánál, halkan,
fulladozva beszéltek. Mikor elment, azt mon-
ta Kosztolányi:

– Mind eljöttek hozzám barátaim, az írók és
költők. De csak Babits tudott megvigasztalni.

Tudod, mit mondott? ... Ezt mondta: Ne félj,
Dide. Ne félj a szenvedéstől. Valami értelme
van ennek!

Láztól csillogó szemekkel ismételte a költő a
beteg barát különös, vigasztaló szavait. És
mosolygott. Talán akkor mosolygott utoljára.
Két mélyen hívó lélek érintkezett e pillanat-
ban. Mindkettő végzetesen katolikus volt:
Kosztolányi katolicizmusa barokk volt, zsúfolt
és pompás. Babitsban az első hitvallók mág-
lyára lépő bátorsága lángolt. A szenvedés gye-
hennájában égtek mind a ketten, nem vigasz-
talták egymást üres szavakkal. A valósággról
és az igazsággról beszéltek, a halál pitvarában
is, olcsó és gyáva vigaszok helyett a szenvedés
értelméről beszéltek, arról, hogy a test semmi,
a lélek minden. Arról, hogy a szenvedésnek
értelme van. Úgy beszéltek, mint a cinkosok.
Aztán az egyik költő meghalt, a századforduló
nagy magyar szellemi csillagjárásának egyik
sugárzó csillaga lehullott. Babits élt még, mű-
tétek, fuldoklások, rádiumkezelések között,
hat évig.”

Babits végül a halálfélelemtől eljutott a keresztény reménységig. A **Balázsolás** könyörgésében már megsejti:

„Segíts! Te már mindent tudsz,
túl vagy mindenem,
okos felnőtt! Te jól tudod,
mennyi kínt bír az ember, mennyit nem sokall
még az Isten jósa sem,
s mit ér az élet... S talán azt is, hogy nem is
olyan nagy dolog a halál.”

A keresztőtől visszatekintve megérti a karácsony titkát is:

Szeress hát minket is, koldusokat!
Lelkünkben gyujts pici gyertyát sokat.
Csengess éjünkön át, s csillantsd elénk
törékeny játékkunkat, a reményt.

(Karácsonyi ének)

Akinek seb van a kezén, biztos, hogy nem tud másokkal versenyt dolgozni, de az is biztos, hogy nem fog zúzni, ütni, ha a fájós kéz tapintatával nyúl mindenhez. Fájós lábbal nem leszünk a síkfutás nyertesei, de nem is fogunk dragonyos módra járkálni, rugdosni, hanem a sérült láb óvatosságával fogunk lépkedni, előrehaladni. Ha komolyan vesszük azokat, mennyire emberivé érlelnek minket sebeink. Mennyire más lenne az élet, ha mindenki a fájós kéz tapintatával és a sérült láb óvatosságával közelítene a másikhoz. Az az ember, akinek nincs semmilyen fájdalma vagy keresztje, nem is mondható teljesnek, élete pedig szenvedés nélkül nem kerek egész.

Zelk Zoltán írja **Mert így igaz** című versében:

„Barátaim azt hiszik, hogy fekszem,
nem tudják, már jární tanulok
megadóan, Isten oldalán.”

Kívülről nézve a költő hosszú betegsége és haldoklása gyümölcstelen, meddő passzivitás. Semmittevésnek is tűnhet, de belül a legproduktívabb, legtermékenyebb időszakává vált, hiszen megtanult Isten oldalán járni.

Chicagóban a Szent Párlól szóló filmjét népszerűsítve Jim Caviezel több ezer diák előtt tett tanúságot hitéről 2018 januárjában. Korábban, 2004-ben a Mel Gibson által rendezett Passióban – melyet Magyarországon is bemutattak – Jézust alakította. A film készítése idején lehetősége volt találkozni II. János Pál pápával, aki megáldotta. A forgatás alatt több kellemetlenséget is elszenvedett a szerep kedvéért. Villámcsapás érte, a kereszt hordása

miatt kifecamította a vállát, és hypothermiás állapotba került. Legutóbbi előadása kezdetén Caviezel a nevek jelentéséről beszélt. Saulus azt jelenti, nagy, Pál pedig, kicsi. A színész ezzel hangsúlyozta, mennyire fontos kicsinynek lenni ahhoz, hogy nagyok lehessünk. „Ez a szentek útja, és így lett Saulból is Szent Pál” – tette hozzá. Az Új Ember 2018. január 28-i számában olvashattunk erről a tanúságtételről. „Amikor ott voltam a kereszten, rájöttem, hogy megváltásunk a szenvedésben van (...) és mindenkinek fel kell vennie a keresztjét. A hitünknek, a szabadságunknak ára van. A felátadást sok szenvedés, sok fájdalom előzte meg, és a ti utatok sem lesz más, öleljétek hát magatokhoz a keresztet, és fussatok a cél felé” – fagyelmzett Jim Caviezel.

Túlságosan közhelyes talán a hasonlat, de a természettudomány szerint az igazgyöngy is egy sérülésből születik. Abból a fájdalmas, rendellenesnek tűnő eseményből keletkezik, amellyel egy idegen test, többnyire homokszem, sérti meg a kagylóállatot. A megsértett állatka testének a fájdalom által kiváltott reakciója indítja meg azt a kiválasztást, melynek végső eredménye az igazgyöngy. Nem árt néha arra gondolni, hogy mi mindannyian gyöngykagylói vagyunk a világnak, amelyben élünk. A világ felkavart tengerfenék, amit sebzó homokszemekkel szórt tele az Isten, hogy igazgyöngyökké válhassunk.

Babitscsal kezdtem, végezetül hadd idézzük az eucharisztikus kongresszusra 1938-ban írt versét:

„Áradj belénk hát,
óh örök igazság
és szent szeretet!”